

Seznam publikacij Založbe ZRC, ki bodo predstavljene na novinarski konferenci, ki bo v torek, 29. januarja, ob 11. uri v Atriju ZRC.

Naslov: Pa se sliš Pritrkavanje v slovenskem in evropskem prostoru

Avtorica: Mojca Kovačič

Leto: 2012

Zbirka: Folkloristika 5

Področja: etnologija, folkloristika in antropologija • muzikologija

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Glasbenonarodopisni inštitut

ISBN: 978-961-254-404-1

Specifikacija: trda vezava • 17×24 cm • 154 strani

Cena: 20.00 EUR (redna)

Knjiga obravnava glasbeno prakso pritrkavanja, ki je del ljudske glasbene tradicije v Sloveniji in nekaterih evropskih državah. Gre za ritmično izvajanje na cerkvene zvonove, ki je danes izredno razširjena glasbena praksa tako med starejšimi kot mlajšimi generacijami. Knjiga je zasnovana na sodobnih raziskavah in je na primernih mestih komparativno obravnavana z zgodovinskega in geografskega stališča. Poleg glasbenoanalitičnega dela, v katerem so podrobno predstavljeni strukturni in oblikovni elementi pritrkovalskih viž, knjiga obravnava sociološka vprašanja kot so: vloga pritrkavanja v cerkvenem in posvetnem kontekstu, načini glasbenega prenosa, performativnost glasbene prakse in vloga spola pri pritrkavanju. Pritrkavanje je umeščeno v širši kontekst evropske igre na zvonove, s podrobnejšo obravnavo pritrkavanja v Nemčiji in na Hrvaškem pa je ovržen v Sloveniji že zelo dobro »zasidran« mit o pritrkavanju kot slovenski nacionalni posebnosti. Knjiga je tudi temeljno delo na področju pritrkavanja, saj tematika razen v poljudnih člankih in maloštevilnih krajših strokovnih delih v preteklosti ni bila obravnavana. Pomeni doprinos rezultatov etnomuzikološkemu in kampanološkemu področju, nekatere obravnavane tematike pa so gotovo zanimive tudi za druge znanstvene vede ter pritrkovalce same.

Naslov: Štajeriš. Podoba in kontekst slovenskega ljudskega plesa

Avtorica: Rebeka Kunej

Leto: 2012

Zbirka: Folkloristika 6

Področja: etnologija, folkloristika in antropologija • muzikologija

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Glasbenonarodopisni inštitut

Soizdajatelj: Javni sklad RS za kulturne dejavnosti

ISBN: 978-961-254-407-2

Specifikacija: trda vezava • 17×24 cm • 238 strani

Cena: 26.00 EUR (redna)

Knjige podaja podobo štajeriša na Slovenskem, tako s koreološkega kot plesno-antropološkega vidika. Začetno poglavje uokvirja tematiko z geografskega, časovnega in teoretskega vidika in daje osnovo dvema temeljnima sklopoma v nadaljevanju. V prvem sklopu je najprej predstavljena morfološka in strukturna analiza plesa, v nadaljevanju pa je izvedena morfološko-strukturna analiza štajeriša na

Slovenskem, pri čemer je osnovna delitev izvedena iz števila sodelujočih pri plesu. V drugem sklopu knjige se pozornost iz plesa preusmeri na človeka, na vlogo, ki jo je imel štajeriš v njegovem življenju, na ples kot medij, s katerim je človek sporočal o razumevanju sveta, sebe in drugega. Osrednja sklopa zaokrožuje krajše poglavje o odsevih nekdanje tradicije v sodobnosti, v novih okoliščinah, ko je t.i. ljudski ples doživel preobrazbo v folklorni ples. Poleg tega knjiga v dodatku prinaša zapise treh doslej še neobjavljenih štajerišev iz treh različnih krajev Slovenije, ki jih hrani arhiv Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU.

Naslov: **Folkloristični portreti iz treh stoletij: od baroka do moderne**

Avtorica: [Marija Stanonik](#)

Leto: 2012

Področja: [etnologija, folkloristika in antropologija](#) • [literatura in literarne vede](#)

Jezik: [slovenski](#)

Založnik: [Založba ZRC](#)

Izdajatelj: [Inštitut za slovensko narodopisje](#)

ISBN: [978-961-254-406-5](#)

Specifikacija: [trda vezava](#) • [16,5 × 23,5 cm](#) • [424 strani](#)

Cena: [25.00 EUR \(redna\)](#)

Avtorica si v knjigi prizadeva predstaviti markantne osebnosti, ki so najbolj zaslužne, da se je v nad tristoletnem obdobju, od baroka do moderne ohranila slovenska slovstvena dediščina ali so obravnavani avtorji o njej zapisali prve komentarje. Knjiga prikazuje osemnajst osebnosti iz slovenske slovstvene in kulturne zgodovine v novi luči, kar pomeni, da nekaterim uveljavljenim (Karel Štrelkelj, Janez V. Valvazor, Stanko Vraz), zapostavljenim (Peter Dajnko, Anton Murko, Avgust Pavel, Matevž Ravnikar-Požencan) ali docela prezrtim (Gregor Krek, Gašper Križnik, Viljem Urbas) daje novo ceno. Delo je za bralca primerno dostopno, saj je snov pregledno in iz poglavja v poglavje dosledno enako razvrščena, da deluje kot nekakšen kronološki leksikon, čeprav avtorica tudi tokrat ustvarja novo terminologijo. Z monografijo odpravlja zastaran dolg slovenske filologije, etnologije in kulturne zgodovine s številnimi, doslej neopaženimi odkritji, ki utrjujejo njeno tezo o pomenu slovstvene folklore za slovensko narodno identiteto.

Naslov: **Po robovih spomina. Antisemitizem in uničenje prekmurske judovske skupnosti**

Avtor: [Oto Luthar](#)

Leto: 2012

Področje: [zgodovina in kulturna zgodovina](#)

Jezik: [slovenski](#)

Založnik: [Založba ZRC](#)

Izdajatelj: [Sekcija za interdisciplinarno raziskovanje](#)

ISBN: [978-961-254-391-4](#)

Specifikacija: [trda vezava](#) • [12×20 cm](#) • [148 strani](#)

Cena: [ni v prodaji](#)

Razprava je nastala v okviru mednarodnega projekta »Zamolčani holokavst: spomin na deportacijo prekmurskih Judov« ter je izčrpen prikaz ene najbolj groznih in žalostnih epizod sodobne svetovne in slovenske zgodovine. Besedilo je razdeljeno na dva dela, in sicer opis priprav in izvedbo »največjega

organiziranega zločina v zgodovini civilizacije« ter predstavitev prizorišč tega zločina na slovenskih tleh. V prvem delu avtor osvetli okoliščine, zaradi katerih je do holokavsta in genocida nad slovanskimi narodi sploh prišlo oziroma zakaj in kako sta iz obrobnih ekstremističnih fašističnih in nacističnih idej vzniknila kar dva totalitarna imperija in kako sta človeštvo pripeljala do največje katastrofe v zgodovini. V drugem delu je podrobno predstavljeno dogajanje na slovenskih tleh, s poudarkom na Prekmurju, kjer so do leta 1944 delovale tri dobro organizirane in za pokrajino izjemno pomembne judovske skupnosti. Abstraktna in težko predstavljava tragičnost druge svetovne vojne je tako predstavljena skozi konkretne usode pregnanih in skozi zgodbe o tistih, ki se niso nikoli vrnili.

Naslov: Svetovne književnosti in obrobja

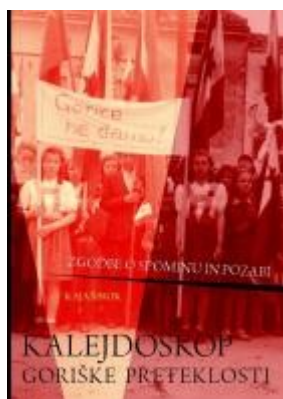

Uredil: [Marko Juvan](#)
Leto: 2012
Zbirka: [Studia litteraria](#)
Področje: [literatura in literarne vede](#)
Jezik: [slovenski](#)

Založnik: [Založba ZRC](#)
Izdajatelj: [Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede](#)
ISBN: [978-961-254-398-3](#)
Specifikacija: [mehka vezava](#) • [15×21 cm](#) • [416 strani](#)
Cena: [22.00 EUR \(redna\)](#)

Svetovna književnost je kot globalni pojav navzoča prek množstva lokalnih variant. Vsaka nacionalna literatura si je s knjižnim prometom, knjižnicami, prevodi, šolskim kanonom in repertoarjem referenčnih tujih del, ki so navdihovala domačo tradicijo, ustvarila svojo, specifično »glokalizirano« različico svetovne literature. Toda ta pluralnost je naddoločena z enotnim, a neenakim svetovnim literarnim sistemom, razpetim med središča in obrobja. Študije slovenskih in tujih avtorjev, zbrane v tej knjigi, razmerje slovenske književnosti do ideje in prakse svetovne literature prikazujejo v teoretskem in zgodovinskem kontekstu primerljivih književnosti Evrope, katerih sistemski položaj je obrobjen.

Naslov: Kalejdoskop goriške preteklosti. Zgodbe o spominu in pozabi

Avtorica: [Kaja Širok](#)
Leto: 2012
Zbirka: [Kulturni spomin](#)
Področje: [zgodovina in kulturna zgodovina](#)
Jezik: [slovenski](#)
Založnik: [Založba ZRC](#)
Izdajatelj: [Sekcija za interdisciplinarno raziskovanje](#)
Soizdajatelj: [Muzej novejšje zgodovine Slovenije](#)
ISBN: [978-961-254-403-4](#)
Specifikacija: [mehka vezava](#) • [14,5×20,5 cm](#) • [224 strani](#) • [slikovna priloga](#)
Cena: [19.00 EUR \(redna\)](#)

Kalejdoskop goriške preteklosti pripoveduje o odnosih in življenju ljudi ob meji. Meja je tu razumljena večplastno, kot državna meja, prostorska meja, časovna meja med tem, kar se je zgodilo, in današnjim pomenom teh dogodkov. Delo razpravlja o preteklosti, ki ta prostor deli, in sedanosti, ki vsaj na videz ta prostor združuje. Pripoveduje o mestu Gorica, ki si ga lastijo pripadniki obeh

nacionalnih skupnosti, o borbi za odrešitev in svobodo, o odnosu med ljudmi, ki se sprehajajo ob isti reki, kupujejo v istih trgovinah in jedo podobne jedi, pri tem pa ohranjajo tanko linijo medsebojne različnosti, miselno konstruiran prepad, ki med njimi zaradi drugačnosti utrjuje distanco. Meja, ki je iz pokrajine vizualno izginila decembra 2007, ostaja kriterij prostorskega ločevanja in oblikovanja identitete, ki upravičuje obstoj posamezne skupnosti.

Knjiga se ukvarja se z odnosom med zgodovino in ustno zgodovino, razliko med individualnim in kolektivnim spominom ter oblikovanjem spominskih skupnosti. Skupnosti analizira v odnosu do aktualnega obmejnega medijskega diskurza, skozi vpeljane nacionalne historične diskurze in preko življenjskih pripovedi ljudi, ki na tem območju živijo. Odgovarja na vprašanje kako so dogodki, ki so se na območju zgodili pred nastankom meje, vplivali na oblikovanje identitete posameznika in skupnosti ter kako so se te izkušnje kristalizirale v spominskih naracijah in obmejnih komemoracijskih praksah.

Naslov: **Historični seminar 10**

Uredila: Katarina Šter

Leto: 2012

Zbirka: Historični seminar

Področje: zgodovina in kulturna zgodovina

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

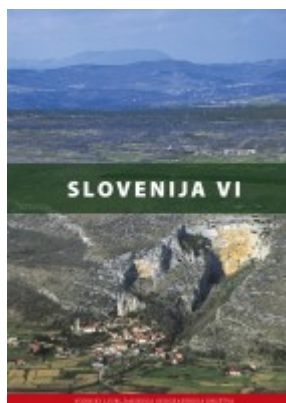
ISBN: 978-961-254-401-0

Specifikacija: mehka vezava • 13,5×22 cm • 211 strani

Cena: 15.00 EUR (redna)

Knjiga z okroglo številko 10 je luč sveta ugledala v jubilejnem 20. letu delovanja Historičnega seminarja ZRC SAZU. Na podlagi predavanj v ciklu je nastalo devet za monografijo predelanih, razširjenih in z znanstvenim aparatom opremljenih razprav. K. Oder piše o razvoju Železarne Ravne in njenem pomenu za življenje kraja, A. Lorenčič pa razlaga in ocenjuje gospodarski razvoj naše mlade države. E. Papa-Pandelejmoni osvetljuje zgodovinsko dogajanje med 2. svetovno vojno v Albaniji. Š. Ledinek Lozej predstavlja kaminske kuhinje, ki so bile od 19. do sredine 20. stoletja razširjene na podeželju Vipavske doline. M. Kemperl piše o Francu Greinu st., mojstru sakralnega stavbarstva na Celjskem. P. Farinelli na primeru Tabucchijeve pripovedi I pomeriggi del sabato osvetljuje značilnosti fantastičnega v delih italijanskih avtorjev 20. stoletja. J. Habjan s pomočjo zgodb o Sherlocku Holmesu razlaga, zakaj je Moretti molčal o razlogih sodobnikov za uvrstitev t. i. detektivke s ključi v literarni kanon. M. Michelizza pokaže, katere značilnosti spleta vplivajo na jezik in jezikoslovje, T. Novak in B. Dolenc pa obravnavata problematiko prepoznavanja in zdravljenja bipolarne motnje.

Naslov: Slovenija VI

Uredil: Drago Kladnik

Avtorji posameznih prispevkov: Aljaž Celarc, Brigita Gregorčič, Franc Malečkar, Grega Žorž, Martina Pečnik Herlah, Matija Zorn, Miha Krofel, Tea Erjavec

Leto: 2012

Zbirka: Vodniki LGD Evropa 10

Področja: geografija, geologija in krasoslovje

Jezik: slovenski

Založnik in izdajatelj: Založba ZRC

Soizdajatelj: Ljubljansko geografsko društvo

ISBN: 978-961-254-395-2

Specifikacija: mehka vezava • 15×21 cm • 146 strani

Cena: 15.00 EUR (redna)

Tudi v tem vodniku predstavljenim šestim ekskurzijam bi težko določili izrazito vsebinsko rdečo nit. Dve sta izrazito tematsko obarvani. Ekskurzija, ki je namenjena spoznavanju velikih zveri v dinarskih gozdovih Menišije, je izrazito biološka, ekskurzija, ki nas seznanja z utrdbami Alpskega zidu ob nekdanji rapalski meji, pa zgodovinska. Med drugimi, klasično geografskimi ekskurzijami, velja izpostaviti tisto, ki nas podrobno seznanja z vzroki in posledicami sodobnih in polpreteklih ujm v Pokokrju in Zgornji Savinjski dolini. V vodniku predstavljena območja so v grobem razvrščena od jugozahoda proti severovzhodu, od te "idealne" smeri pa so opazni odkloni proti južnim in severnim mejam naše države. Za nekatere ekskurzije je značilno, da vključujejo daljše ali krajše pohodne odseke, tisti po Tigrovi poti in Dobrovrljah bi lahko označili za izrazito pohodniški.

Naslov: Celostno načrtovanje javnega potniškega prometa v Ljubljanski urbani regiji

Avtorji: Janez Nared, David Bole, Matej Gabrovec, Matjaž Geršič, Maruša Goluža, Nika Razpotnik Viskovič, Petra Rus

Leto: 2012

Zbirka: Georitem 20

Področja: geografija, geologija in krasoslovje

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Geografski inštitut Antona Melika

ISBN: 978-961-254-402-7

Specifikacija: mehka vezava • 14×20,5 cm • 90 strani

Cena: ni v prodaji

Knjiga obravnava različne vidike urejanja javnega potniškega prometa v Ljubljanski urbani regiji, pri čemer je izpostavljeno sodelovanje Ljubljane kot metropole in njenega funkcijsko povezanega zaledja. Po preučitvi temeljnih družbenih procesov, ki usmerjajo razvoj v obravnavani regiji, kot na primer centralizacija in suburbanizacija, smo se osredotočili na promet in javni potniški promet v regiji. Analizirali smo prometne tokove, obremenjenost cest in dnevno mobilnost, posebno pozornost smo posvetili časovni dostopnosti do prebivalcev in delovnih mest. Za zaznane primere netrajnostne mobilnosti smo skušali najti primerne ukrepe in vzorčne dobre prakse, zlasti na področju izboljšanja prostorske in časovne dostopnosti ter prestopnih točk javnega potniškega prometa. Izdelali smo predloge za integracijo prostorskega in prometnega načrtovanja, predstavili pa smo tudi ideje o zasnovi razvoja javnega potniškega prometa na izbranem koridorju v Ljubljanski urbani regiji.

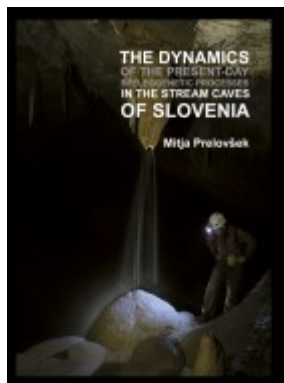
Naslov: **Magdalenska gora. Družbena struktura in grobni rituali železnodobne skupnosti / Social structure and burial rites of the Iron Age community**

Avtorica: Sneža Tecco Hvala
Prevod: Andreja Maver
Naslovnica: Ivian Kan Mujezinović
Slikovno gradivo: Dragica Knific Lunder, Drago Valoh, Mateja Belak
Leto: 2012
Zbirka: Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 26
Področje: arheologija
Jeziki: angleški • slovenski
Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za arheologijo
ISBN: 978-961-254-400-3
Specifikacija: trda vezava • 20×29 cm • 440 strani • 137 barvnih in čb risb, fotografij, kart, grafov in preglednic
Cena: 57.00 EUR (redna)

Magdalenska gora pri Šmarju-Sapu na Dolenjskem predstavlja eno najpomembnejših arheoloških najdišč iz starejše železne dobe v jugovzhodnih Alpah. Najdbe in grobni sestavi iz tamkajšnjih gomilnih grobišč, ki jih hranijo muzeji v raznih državah (Narodni muzej Slovenije, Naturhistorisches Museum na Dunaju, Peabody Museum pri Harvardski univerzi v Cambridgeu v ZDA), ponujajo dober uvid v kulturne in družbene procese tistega časa. Skupaj s podatki o kontekstih so dragoceni vir za ugotavljanje družbene strukture in diferenciacije ter kulturne identitete. V knjigi so podrobneje razčlenjeni zasnova in širjenje grobišč, sestav pokopov v gomilah, oprave pokojnikov in grobni pridatki, ki govorijo o spremembah noše in grobnih ritualov v petstoletnem obdobju, o prežitkih starejše lokalne tradicije, o stiki z drugimi skupnostmi, o vpetosti v blagovno-menjalne tokove med Apeninskim polotokom, Alpami in zahodno Panonijo. V zaključnih poglavjih so orisani nastanek in dinamika razvoja te skupnosti, njen položaj in vloga v dolenski poselitveni mreži in osvetljena vprašanja družbene organiziranosti, rodovne in vojaške hierarhije ter kultno-religiozne sfere.

Naslov: **The Dynamics of Present-Day Speleogenetic Processes in the Stream Caves of Slovenia**

Avtor: Mitja Prelovšek
Leto: 2012
Zbirka: Carsologica 15
Področja: geografija, geologija in krasoslovje
Jezik: angleški
Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za raziskovanje krasa
ISBN: 978-961-254-405-8
Specifikacija: trda vezava • 21×29,5 cm • 152 strani
Cena: 28.00 EUR (redna)

V monografiji je natančno opisana kvantitativna metodologija za merjenje recentnih sub-mikronskih intenzitet temeljnih kemičnih kraških procesov (raztapljanja in odlaganja sige) in podaja rezultate 7-letnega merjenja kemičnih procesov v izbranih slovenskih vodnih jamah. Podrobneje so prikazani rezultati meritev iz nekaterih večjih slovenskih jam, kot so Križna jama, Postojnsko-Planinski jamski sistem in Škocjanske jame, kjer dobimo vpogled tudi v časovno in prostorsko dinamiko širjenja rogov na ravni posameznih jamskih sistemov. Meritve so edinstvene v slovenskem prostoru, pa tudi širše v okviru svetovnega krasoslovja, saj predstavljajo velik kvantitativni premik v okviru kraške geomorfologije.